

FEDERÁLNÍ MINISTERSTVO VNITRA

Č.j. OV-039/A-89

13 III 1989

~~T A J N Ě Í~~

Výtisk č. 13

Počet listů: 12 ✓

Počet příloh: 11/13 ✓

DENNÍ SITUAČNÍ ZPRÁVA č. 1

Upozornění: materiál je určen výhradně k informaci adresáta. Nesmí být rozmnožován a po využití podléhá do 10 dnů vrácení federálnímu ministerstvu vnitra (odboru analytiky a informací Vnitřní a organizační správy FMV).

1. Bezpečnostní situace v ČSSR

Ve dnech 11. a 12. března 1989 nebyly silami a prostředky federálního ministerstva vnitra, Sboru národní bezpečnosti a Pohraniční stráže zaznamenány na území ČSSR jevy, svědčící o závažném narušení nebo ohrožení veřejného pořádku a klidu. Bezpečnostní situaci lze hodnotit jako relativně klidnou, bez výrazných výkyvů oproti předchozímu období.

Byly zaznamenány pouze čtyři případy anonymních výhrůžek teroristického charakteru, všechny byly bezodkladně prověřeny, s negativním výsledkem. V Severočeském kraji byl v relativně krátkém čase odhalen a usvědčen mladistvý pachatel, který je trestně stíhán podle § 199 tr. zákona /šíření poplašné zprávy/.

Z charakteru zjištěných negativních jevů ve státobezpečnostní oblasti je patrné, že vnitřní protivník neustává v protisocialistických aktivitách, přičemž se zčásti potýká s finančními problémy, což se snaží specifickými způsoby urychleně řešit. Byl zaznamenán vznik dvou nových tzv. nezávislých iniciativ, z nichž jedna vyvíjí konkrétní činnost v koordinaci s reakční emigrací v zahraničí. Rovněž byly zaznamenány dva druhy aktivit, směřujících k oživení výročí vzniku tzv. Slovenského státu, v jednom případě s výzvou k veřejné manifestaci občanů.

Nebyla hlášena závažná mimořádná událost v čs. ekonomice, dopravě a spojích.

Ojedinele došlo k negativním odezvám v prostředí vojáků z povolání ČSLA na zprávy o připravovaném snížení stavů nebo o re-dislokaci některých útvarů /na celém území ČSSR byly zaznamenány 2 případy tohoto druhu/.

2. Nepřátelská činnost

a/ Při opravě vozidla Volkswagen, které je majetkem čs. občana a v minulosti bylo zabaveno čs. státem, neboť bylo využito k páčání trestné činnosti, se potvrdilo, že kromě střešního prostoru /odhaleného před 5 lety, kdy v něm byly do ČSSR ilegálně převáženy tiskoviny z NSR/ má zabudovávnu tajnou schránku i v podlahové části pod kabinou řidiče. V této schránce bylo nalezeno ještě 139 kusů knih a brožur s náboženskou tematikou.

b/ Dopisem doručeným celoškolskému výboru SSM Slovenské vysoké školy technické v Bratislavě jsou šířeny nacionalistické tendence a občané Bratislavy vybízeni k "tiché demonstraci" k uctění výročí tzv. Slovenského státu a za "dosažení samostatnosti Slovenska".

Obdobné tendence byly zaznamenány, pokud jde o vyzdvihování tzv. Slovenského státu a Hlinkovy slovenské lidové strany, v textu smutečního projevu na pohřbu dr. Gejzy MEDRICKÉHO, bývalého generálního tajemníka této strany.

Při provádění preventivně profylaktických opatření k narušení srazů stoupců a signatářů "charty-77", aktivistů tzv. Společnosti přátel USA /SPUSA/, Nezávislého mírového sdružení a dalších osob v Jilešovicích /okr. Opava/ dne 9.3. 1989 byly zajištěny tiskoviny "charty-77", různé petice /ve prospěch V. HAVLA, proti odsouzení signatářů "charty-77"/, samizdaty polské produkce, magazín SPUSA a dopis, potvrzující narkomani /indické konopí/. Opatření proběhlo bez rušivých momentů, ve smyslu zákonných norem bylo předvedeno 19 osob, s nimiž byly sepsány zápisy o výpovědi dle § 19 Zákona o SNB. Výsledek je hodnocen jako pozitivní.

Bylo rovněž realizováno bezpečnostní opatření k zamezení srazu příznivců undergroundu v okrese Most, jehož organizování bylo zjištěno 8.3.1989, a který měl sloužit mimo jiné

i k provedení podpisové akce na podporu V. HAVLA. Konání srazu bylo zabráněno, k narušení veřejného pořádku a klidu nedošlo.

Narušení veřejného klidu a pořádku nebylo zjištěno ani při pietním aktu u hrobu T.G.MASARYKA v Lánech dne 7.3.1989, jehož se zúčastnila delegace velvyslanectví USA v Praze, v čele s titulářem /celkem 4 vozidla/ a z čs. občanů skupina 25 osob vedených bývalým legionářem Bedřichem FIŠEROU, dále člen SPUSA HANOUŠEK, mluvčí "charty-77" Alexandr VONDRA s manželkou, organizátor Hnutí za občanskou svobodu R. BATTĚK /položili kytice s nápisy, oba za příslušná seskupení/. Z ostatních protisocialistických exponentů se aktu zúčastnili bývalý generální sekretář Společnosti pro lidská práva /zrušena po roce 1968/ dr. Emil LUDVÍK, exponent římskokatolické církve DUS a další. Celkem bylo v průběhu dne na hřbitově přítomno asi 150 osob, z nichž většina se v poledních hodinách rozešla.

V okrese Chomutov byla zaznamenána aktivita tzv. Výboru křesťanské pomoci, projevující se v přenášení církevních rituálů do nemocnice pro dlouhodobě nemocné /poskytování duchovní útěchy a svatého přijímání/.

Byl zaznamenán vznik dalších dvou tzv. nezávislých iniciativ, Klubu přátel Jana PALACHA a Společenské iniciativy demokratických aktivistů /SIDA/, která na území ČSSR organizuje shromažďování finančních prostředků pro exponenty vnitřního protivníka. Finanční problémy má rovněž Společenství přátel USA /SPUSA/, které je však hodlá řešit za pomoci ze zahraničí.

Aktivizuje se rovněž tzv. Demokratická iniciativa vedená Emanuelem MANDLEREM, která rozpracovává program a bude organizovat další petiční akce a "jiná vyjádření" obyvatelstva a vznášet požadavky státním orgánům.

V řadách členů Československé strany socialistické /ČSS/ v Severočeském kraji se projevuje kritika její nízké aktivi-

ty, spočívající v poukazech na málo progresivní činnost, nedostatečné oponování KSČ a státní administrativě. Tyto výhrady brzdí zájem jinak značného počtu studentů o vstup do ČSS.

V Praze, Středočeském a Severočeském kraji byly zaznamenány 3 anonymní výhrůžné telefonáty hrozící výbuchy náloží v Národním divadle, ČKD Naftové motory Zličín a v nemocnici v České Lípě. Všechny byly prověřeny jako klamné. Bezpečnostní prověrky byly provedeny bez vyklízení objektů a přerušení provozu, k narušení veřejného pořádku a klidu nedošlo. Jako pachatel výhrůžného telefonátu v České Lípě byl odhalen a usvědčen mladistvý [REDAKCE], bezpartijní, dělník, netrestán, z dělnické rodiny, který čin spáchal v podnapilém stavu. Byl zadržen a bylo mu vzneseno obvinění z tr. činu podle § 199 tr. zákona. Dne 13.3.1989 bude podán návrh na uvalení vazby.

Dne 11.3.1989 zneužila neznámá osoba v den voleb ředitel státního podniku Západočeské pivovary Plzeň vnitřní podnikové linky a náčelníkovi štábu Civilní obrany oznámila, že v podniku je umístěna nálož plastické trhavin, která v den volby vybuchne. Provedená bezpečnostní prohlídka byla negativní. Byla zpřísněna režimová opatření. K narušení průběhu voleb nedošlo.

3. Negativní jevy a poruchy v čs. hospodářství

Zabezpečovací zařízení v železniční stanici Kysak je v tak nevyhovujícím stavu, že hrozí potenciální nebezpečí vzniku dopravní nehody, respektive narušení propustnosti trati v důsledku jeho selhání /důležitý železniční uzel/. Příčinou je překračování doby technické životnosti zařízení o jednu třetinu, tj. o 10 roků a stárnutí materiálu, což má za následek, že je v současné době provozováno bez dosahování stanovených parametrů. Jeho rekonstrukce byla několikrát odložena /informace vychází z odborného technického posudku/. Jsou prováděna

opatření, aby o situaci byl objektivně informován nadřízený orgán /Správa východní dráhy/.

V železniční stanici Prešov bylo u vagónu soupravy projíždějící přes území ČSSR z PLR do MLR zjištěno, že do jeho brzdového mechanismu je vloženo konopí a dřevěný kolík. Podle odborného vyjádření pracovníků ČSD mohl zásah nezjištěné osoby způsobit vykolejení vlaku. Vzhledem k tomu, že souprava byla vypravena z PLR a zastávka v ČSSR byla v Prešově první, bude informována polská strana. Současně je zkoumána možnost, zda k zásahu mohlo dojít na čs. území.

archiv
bezpečnost
složek

4. Nejzávažnější mimořádné události a kriminální trestná činnost

a/ Mimořádné události v národním hospodářství a živelní pohromy

Dne 11. března 1989 v ranních hodinách došlo v JRD Obránců míru Třinec v Ropici /okr. Frýdek - Místek/ při přečerpávání topného petroleje zn. Elerix PS-3 z cisterny do podzemní nádrže k úniku jeho nezjištěného množství do kanalizace a dále do potoka a řeky Olše. K zamezení dalšího znečištění byly na řece Olši položeny zachytné norné stěny a petrolej je odčerpáván. Způsobená škoda nebyla dosud vyčíslena. Příčina úniku a míra zavinění odpovědných pracovníků se zjišťují.

Vyšetřuje OS SNB Frýdek - Místek a havarijní komise.

Navazuje na DSZ ze dne 7. března 1989: k úniku oleje z n.p. Teplárny Malešice do říčky Rokytky se způsobenou škodou asi 15 - 20 000 Kčs. Vyšetřováním bylo zjištěno, že příčinou havárie bylo neprovádění kontroly odpadních jímek v uvedeném podniku, v nichž došlo v období roku k nahromadění asi 2 000 litrů odpadového oleje, který pronikl do vodního toku. Míra zavinění odpovědných pracovníků a přesná výše škody se zjišťují.

Vyšetřuje OS SNB Praha 10.

b/ Násilná trestná činnost

Dne 11. března 1989 bylo v Bratislavě zahájeno stíhání pro trestný čin vražda novorozeného dítěte matkou proti [REDAKCE] [REDAKCE] /nar. 1964, bytem Senec, okr. Bratislava-venkov, zdravotní sestra/. Jmenovaná téhož dne kolem 09.00 hodin porodila v koupelně svého bytu dítě mužského pohlaví, které uškrtila a uložila do pračky. K upřesnění příčiny smrti dítěte byla nařízena soudní pitva.

Vyšetřuje OS SNB Bratislava - venkov.

Navazuje na DSZ ze dne 11. března 1989: k vraždě [REDAKCE]
[REDAKCE] /nar. 1958/. Soudní pitvou bylo prokázáno, že
bezprostřední příčinou její smrti byla bodná poranění plic
a srdce se zakrvácením hrudní dutiny.

Vyšetřuje KS SNB Ústí nad Labem.

Dne 10. března 1989 byl ve svém bytě v Podhorské ulici v
Mariánských Lázních /okr. Cheb/ nalezen mrtvý [REDAKCE]
[REDAKCE] /nar. 1947, invalidní důchodce/. Bylo prokázáno,
že jmenovaný si v sebevražedném úmyslu pustil plyn, při-
čemž došlo i k otravě jeho syna [REDAKCE] /nar. 1975, žák
základní školy/. U obou byla pitvou prokázána otrava sví-
tiplynem. Bylo zahájeno stíhání ve věci pro trestný čin
vražda.

Vyšetřuje KS SNB Plzeň.

Dne 11. března 1989 v 06.10 hodin byla v kolejišti na že-
lezniční trati mezi stanicemi Jistebník /okr. Nový Jičín/
a Polanka nad Odrou /okr. Ostrava/ nalezena mrtvá [REDAKCE]
[REDAKCE] /nar. 1939, bytem Bílovec, okr. Nový Jičín,
dělnice/. Bylo prokázáno, že jmenovaná v podnapilém stavu
vypadla za dosud nezjištěných okolností z jedoucího vlaku.
Příčinou smrti bylo přeražení lebky v zátylku tupým předmě-
tem. Ve věci bylo zahájeno stíhání pro trestný čin ublížení
na zdraví. Bližší okolnosti úmrtí jmenované se zjišťují.

Vyšetřuje OS SNB Nový Jičín.

c/ Majetková trestná činnost

Dne 11. března 1989 bylo v Olomouci zahájeno stíhání pro
trestný čin rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví
proti [REDAKCE] /nar. 1968, bytem Olomouc/ a pro trest-
ný čin podílnictví ke škodě majetku v socialistickém vlast-
nictví proti [REDAKCE] /nar. 1953, bytem Olomouc/. [REDAKCE]
jako vedoucí pošty č. 7 v Olomouci od prosince 1988 do současné

doby krátila tržby a tím získala částku 130 000 Kčs, kterou si ponechala pro svoji potřebu. [REDAKCE] od jmenované převzala postupně částku 50 000 Kčs ač věděla, že pochází z trestné činnosti. Dále dne 10. března 1989 kolem 17.00 hodin společně na uvedené poště založily požár s úmyslem zakrýt způsobené manko. Na zařízení pošty vznikla škoda ve výši 10 000 Kčs. Ke zranění osob nedošlo. Obě pachatelky byly zadrženy a bude podán návrh na jejich vzetí do vazby.

Vyšetřuje OS SNB Olomouc.

Dne 10. března 1989 bylo v Přerově zahájeno stíhání pro trestný čin porušování povinnosti v provozu socialistické organizace proti [REDAKCE] /nar. 1943, bytem Dřevohostice, okr. Přerov, vedoucí výroby/, [REDAKCE] /nar. 1947, bytem Žakovice, okr. Přerov, mistr/ a [REDAKCE] /nar. 1927, bytem Tučín, okr. Přerov, do srpna 1988 jako vedoucí výroby, nyní důchodce, všichni členové KSČ/. Jmenovaní jako odpovědní pracovníci Severomoravských pivovarů, závod Přerov, v době od ledna 1987 do konce srpna 1988 úmyslně zasahovali do mechanismu automatické váhy sladu a současně porušovali technologický postup výroby piva. V důsledku jejich jednání vzniklo ve skladu sladu manko ve výši 886 854 Kčs.

Vyšetřuje OS SNB Přerov.

Dne 11. března 1989 v dopoledních hodinách došlo v Praze 7 na křižovatce ulic Kamenická - Veletržní k odcizení zaparkovaného osobního automobilu zn. Volha. Odcizením automobilu vznikla velvyslanectví SSSR v Praze škoda ve výši asi 160 000 Kčs. Po pachateli a odcizeném automobilu se pátrá.

Vyšetřuje OS SNB Praha 7.

Navazuje na DSZ ze dne 7. března 1989: k vloupání do kanceláře a laboratoře ČSAV v Praze 3 se způsobenou škodou 90 000 Kčs. Dne 11. března 1989 byl jako pachatel zjištěn a dán do cely zadrženi a zajištění MS VB Praha [REDAKCE] /nar. 1955, bytem Dolní Poustevna, okr. Děčín, bez pracovního poměru,

7x soudně trestán/. Jmenovaný je stíhán pro trestný čin rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví.

Vyšetřuje OS SNB Praha 3.

Ve dnech 11. a 12. března 1989 bylo na území ČSSR hlášeno 111 případů krádeží vloupáním, z toho:

	do obchodů a restaurací	bytů	rekreačních objektů	motorových vozidel	ostatní	škoda celkem
ČSR	17	18	17	17	16	563 100
SSR	-	2	3	10	11	57 249
ČSSR	17	20	20	27	27	620 349

d/ Dopravní nehody leteckých, kolejových a silničních prostředků

Dne 11. března 1989 kolem 12.30 hodin na silnici u obce Hodslavice /okr. Nový Jičín/ podnapilý řidič osobního automobilu [REDACTED] [REDACTED] /nar. 1958, bytem Hodslavice, dělník/ při projíždění levotočivé zatáčky nepřiměřenou rychlostí dostal smyk a havaroval do příkopu, kde přerazil sloup elektrického vedení. Při nehodě byl jeden spolujezdec usmrcen a druhý utrpěl těžké zranění. Řidič, kterému byla odebrána krev na zkoušku alkoholu byl zadržen a je stíhán pro trestné činy ublížení na zdraví a poškozování obecně prospěšného zařízení.

Vyšetřuje OS SNB Nový Jičín.

Dopravní nehody ve dnech 11. a 12. března 1989

	počet nehod	usmrceno osob	těžce zraněno osob	hmotná škoda v Kčs
ČSR	258	1	15	1 233 200
SSR	124	2	5	382 100
ČSSR	382	3	20	1 615 300

e/ Ostatní mimořádné události a závažná trestná činnost

Dne 11. března 1989 bylo v Brně zahájeno stíhání pro trestný čin poškozování majetku v socialistickém vlastnictví a výtržnictví, proti [REDAKCE] /nar. 1967, číšník/ a [REDAKCE] /nar. 1967, dělník, oba bytem Hrušovany u Brna, okr. Brno-venkov, členové SSM/. Jmenovaní dne 11. března 1989 v podnapilém stavu v parku v Hrušovanech u Brna povalili památník Rudé armády s úmyslem jej poškodit. Jeho rozlomením vznikla škoda asi 20 000 Kčs. Z místa činu uprchli a týž den byli zadrženi a vzati do vazby.

Vyšetřuje OS SNB Brno - venkov.

Dne 12. března 1989 ve 14.30 hodin ve Spišských Hanušovcích /okr. Poprad/ manipulovali [REDAKCE] /nar. 1970, bytem Spišské Hanušovce, dělník/ a [REDAKCE] /nar. 1973, bytem Jakubany, okr. Stará Lubovňa, učeň SOU/, s podomácky vyrobenou výbušnou směsí tak neopatrně, že došlo k výbuchu. Při explozi utrpěli oba těžká zranění.

Vyšetřuje OS SNB Poprad.

Dne 12. března 1989 v 00.15 hodin v úseku jednotky PS Hrozňatov /okr. Cheb/ byli při pokusu o přechod státní hranice z ČSSR do NSR zadrženi občané NDR Thomas HAUPT /nar. 1961/ a Willi RIEGER /nar. 1955, oba bytem Berlin, řidiči/. Při zadržení použila hlídka PS proti narušitelům samopalu k jednomu výstřelu na výstrahu. Střela nedopadla na území sousedního státu. HAUPT z úkrytu za stromem podnikl útok klackem proti psododovi. K zneškodnění útočníka použil člen hlídky mírnějšího prostředku a úderem zbraně jej zranil. Zraněný je hospitalizován v OÚNZ Cheb.

Vyšetřuje komise náčelníka HS PS OSH.

Dne 11. a 12. března 1989 zadrželi příslušníci PS pro přípravu a pokus o ilegální přechod státní hranice z ČSSR do NSR 4 občany NDR.

Hranici se socialistickým státem narušili 4 občané NDR a 1 občan ČSSR.

Ze zájezdů organizovaných čs. cestovními kancelářemi do Rakouska, NSR, SFRJ a Kuby s mezipřistáním v Kanadě se nevrátilo celkem 36 občanů ČSSR.

archiv
bezpečnostních
složek

5. Názory a nálady obyvatelstva

Vedoucímu tajemníkovi OV KSS v Prešově byl 11. března 1989 doručen anonymní dopis, v němž mu pisatel "zasílá stížnost pro porušení Ústavy v ustanovení o svobodě náboženského vyznání". Jedná se o reakci na jednorázový zákaz rozšířených bohoslužeb ve vymezených prostorách františkánského kostela v Prešově v den církevního svátku. Pisatel je názoru, že "za všechno je zodpovědný právě vedoucí tajemník, protože ostatní pracovníci okresních institucí jsou jen figurkami na šachovnici komunistické strany".

Někteří příslušníci vojenského letištního uzlu v Severomoravském kraji v souvislosti s plánovaným přemístěním útvaru do Středočeského kraje zvažují, že požádají o přemístění, aby se vyhnuli stěhování.

Obdobná situace vznikla mezi příslušníky stálého stavu u školního leteckého útvaru ve Východoslovenském kraji, kde se rozšířila zpráva, že má dojít ke snížení tabulkových počtů o 40 důstojníků. Vyvolala řadu přímých požadavků o přeřazení, diskuse a negativní nálady, což odvádí pozornost od plnění úkolů.

Mezi občany Železné Rudy a zaměstnanci tamního lesního závodu se šíří "zaručené zprávy", že v nejbližší době dojde ke změnám v nejvyšších stranických a státních funkcích s tím, že generálním tajemníkem ÚV KSČ má být s. Štěpán a prezidentem republiky s. Lenárt.

Aktivita tzv. Společenské iniciativy demokratických aktivistů

Bylo zjištěno, že v ČSSR jsou soukromým adresátům roz-
zesílány dopisy s výzvou k zasílání finanční podpory, pode-
psané "Společenskou iniciativou demokratických aktivistů"
/SIDA/. Příložená je složenska a adresát je vyzýván, aby za-
slal částku nejméně 200 Kčs na účet č. 35-2528-001, vedený
u SBČS Praha 1, Václavské náměstí 42. K zásilce je zároveň
příložena prázdná obálka s adresou The Charta-77 Foundation,
Box 50041, 10405, Stockholm, Sweden. Průvodní dopis má násle-
dující text:

"Příteli, v souvislosti s naší poslední aktivitou byla
vážným způsobem postižena celá řada našich stoupenců. Stále
nám ještě není dovoleno prezentovat své názory a přesvědče-
ní před širokou veřejností. Nesmíme se však nechat zatlačit
do defenzivy... Naše skupina vychází s iniciativou, pro kte-
rou jsme již získali řadu stoupenců. Jejím smyslem je orga-
nizování finanční sbírky, sloužící k pokrytí výdajů spoje-
ných s kampaní na obhajobu našich stoupenců, na úhradu pokut
a opatření, kterými jsme postihováni. Z rozsahu naší spole-
čenské aktivity, jakož i reakcí určité části společnosti na
skutečnost, že reálně existujeme, jsme organizováni a musí
se s námi do budoucna počítat vyplývá, že k dosažení našich
cílů budeme potřebovat vysoké finanční částky i v korunách.
Základní fond již existuje a k jeho rozšíření jsme vybrali
právě tebe, spolehlivou osobu... Společně s námi můžeš in-
vestovat peníze do společného fondu, který již nyní pomáhá
nejvíce postiženým a jejich blízkým a v budoucnosti pak bude
sloužit možná komukoliv z nás. Poštovní poukázka s názvem a
číslem našeho konta, zřízeného u SBČS v Praze dokazuje, že
nejde o ztracenou investici. Na tuto poukázku můžeš zaslat

libovolnou částku, avšak vzhledem k výdajům a významu akce podle možnosti nejméně 200 Kčs. Podací lístek poté vlož do přiložené obálky a bez prodlení odešli. Frankovné činí 4 Kčs. Nadace, která provádí refundaci našich výdajů, je jedním z nejvýznamnějších přispěvovatelů a je známa svým vysoce humánním založením. Z jejich fondu jsou podporovány osoby zvláště postižené. Pokud by ses ocitl v této situaci, bude ti rovněž poskytnuta podpora... Společenská iniciativa demokratických aktivistů."

Poznámka: Jde o dlouhodobou akci, pro podporované osoby má být čtvrtletně aktualizována "výplatní listina". Je patrné, že se jedná o koordinovanou činnost k získávání prostředků na podporu vnitřního protivníka, prováděnou v ČSSR v součinnosti /nebo po dohodě/ s exponenty reakční emigrace, neboť kontrolní útržky poukázek mají být zasílány správci tzv. nadace "Charty-77" ve Švédsku, exponentu skupiny LISTY, vystěhovalci F. JANOUCHOVI. Dopisy stejného znění byly zjištěny ve Východočeském a Severočeském kraji. Jejich text a adresy jsou zpracovány s využitím počítače.

/Správa StB Hradec Králové a Ústí nad Labem/

Rozdělovník

- s. Jakeš
- s. Husák
- s. Adamec
- s. Indra
- s. Hegenbart

Dopis k výročí tzv. Slovenského státu

Celoškolskému výboru SSM Slovenské vysoké školy technické v Bratislavě byl 11.3.1989 doručen dopis, obsahující výzvu a prohlášení k 50. výročí vzniku tzv. Slovenského státu.

Prohlášení z nacionalistických pozic poukazuje na vývoj v SSSR /tendence k osamostatnění pobaltských republik, Grúzie apod./. Kritizuje stranické a státní vedení ČSSR, které je nazýváno staliniistickým a brežněvovským. Obsahuje tvrzení, že "jen za Slovenského státu dosáhli Slováci sebeurčení" a vyzývá občany, aby se aktivizovali k podpoře vrácení tehdejšího státního znaku a vlajky.

V závěru prohlášení je obsažena výzva, aby si občané Bratislavy připomenuli výročí tzv. Slovenského státu 14.3. 1989 a v sobotu 18.3.1989 v 18.30 hod. aby manifestovali "tichou manifestací" na Hviezdoslavově náměstí v Bratislavě za dosažení samostatnosti Slovenska. Podepsán je "Výbor za samostatnost Slovenska a Slováků".

Jsou přijata opatření k prohloubení informací. Bude zpracován plán mimořádných bezpečnostních opatření k zamezení případnému pokusu o tuto manifestaci. Budou informovány stranické a státní orgány v Bratislavě.

/Správa StB Bratislava/

Rozdělovník

- s. Jakeš
- s. Husák
- s. Adamec
- s. Indra
- s. Hegenbart

Veřejné protisocialistické vystoupení Jána ČARNOGURSKÉHO

Dne 10. března 1989 se v Bratislavě konal pohřeb dr. Gejzy MEDRICKÉHO, bývalého ministra hospodářství tzv. Slovenského státu a generálního tajemníka Hlinkovy slovenské lidové strany /HSLŠ/ v letech 1941 - 42. Smuteční projev přednesl se souhlasem rodinných příslušníků MEDRICKÉHO za účasti asi 200 až 250 osob dr. Pavol ČARNOGURSKÝ, bývalý poslanec HSLŠ.

Projev ČARNOGURSKÉHO vyzněl jako oslava tzv. Slovenského státu, "oázy klidu, blahobytu a samostatnosti Slovenska". Vyzdvihl "neoceněné" zásluhy MEDRICKÉHO za rozkvět slovenského národa, jako člena tehdejší vlády a vedení HSLŠ, a v závěru je postavil do protikladu s jeho odsouzením po osvobození republiky.

/Správa StB Bratislava/

Rozdělovník

- s. Jakeš
- s. Husák
- s. Adamec
- s. Indra
- s. Hegenbart

Nová tzv. občanská iniciativa

Organizátoři "Klubu přátel Jana PALACHA" /Klub/ rozesílají dopisy, ve kterých informují o jeho programu a žádají o spolupráci osoby, které mají možnost rozšířit "iniciativy" Klubu mezi co nejširší okruh občanů. Záměrem organizace je "snažit se prosazovat práva věřících a všech utlačovaných občanů proti monopolu moci a proti útlaku" s tím, že žádá:

- vyzvat občany pomocí všech dostupných prostředků k účasti na oficiálně povolených manifestacích, kde se sejdou na předem určeném místě a budou označeni trikolórou; toto místo musí být v obvodu povolené manifestace, čímž bude zamezeno trestnímu stíhání za tlumočení postojů nezávislých skupin i jednotlivců;
- vyzvat pomocí všech dostupných prostředků občany, kteří nesouhlasí se lživými a zkreslujícími informacemi stranického tisku, aby jej přestali odebírat do doby, než začne informovat pravdivě.

Klub připravuje udělování "občanského" řádu "Pochodeň Jana PALACHA", k jehož udělení je navržen např. katolický laik, signatář "charty" Radomír MALÝ.

/Správa StB Brno/

Rozdělovník

- s. Jakeš
- s. Husák
- s. Adamec
- s. Indra
- s. Hegenbart

Snahy o finanční zabezpečení Společnosti přátel USA

Neoficiální mluvčí nepovoleného Společenství přátel USA /SPUSA/ Stanislav DEVÁTÝ zajišťuje finanční podpory pro perspektivní činnost. Společně se svým bratrem Jiřím /vystěhovalec v Rakousku/ zpracovali článek o činnosti SPUSA, který zaslali do různých novin a časopisů v západních zemích. Předpokládají, že jako reakce na uvedený článek budou v zahraničí vznikat odbočky SPUSA, které budou shromažďovat a zasílat finanční prostředky na podporu činnosti v ČSSR /počítají i s pomocí emigranta Pavla TIGRIDA/.

/Správa StB Brno/

Rozdělovník

- s. Jakeš
- s. Husák
- s. Adamec
- s. Indra
- s. Hegenbart

Záměry "Demokratické iniciativy"

"Demokratická iniciativa" /DI/ v současné době vypracovává svůj program s názvem "Helsinská iniciativa k demokratizaci v ČSSR". Bude organizovat další petiční akce a jiná vyjádření obyvatelstva a vznášet požadavky státním orgánům. Podle názoru jejího předsedy Emanuela MANDLERA nelze čekat až na vytvoření nové Ústavy, nýbrž je třeba jednat okamžitě. DI se v budoucnu hodlá zasazovat o požadavky ve čtyřech bodech:

- na úseku demokratizace zákonných opatření v oblasti lidských práv a svobod;
- na úseku správních opatření vlády ke zmenšení moci policie a v oblasti soudnictví a vězeňství;
- v oblasti národohospodářské za požadavky zakládající se na hospodářských a sociálních právech jednotlivců, např. umožnění hospodářské samosprávy a odborového pluralismu;
- požadavky směřující k legalizaci nezávislých skupin ve všech oblastech společenského života, tj. nezávislých sdružení, uměleckých seskupení, politických, společenských a kulturních hnutí.

Vzhledem k tomu, že dialog s vládou je problematický a nelze jí věřit, neboť to co říká je v protikladu tomu co dělá, bude, podle MANDLERA, třeba velice houževnatých nátlakových akcí obyvatelstva, jako byly poslední akce kulturních a vědeckých pracovníků, které přinesou výsledky.

Tyto informace poskytl MANDLER do zahraničí Jiřímu HANÁKOVÍ z BBC a Vilému PREČANOVÍ, kterého žádal o zprostředkování pravidelných kontaktů na Ivana MEDKA, aby mu mohl předávat informace pro Hlas Ameriky. Situaci v ČSSR charakteri-

zoval tím, že "je tady zakopaná vláda v zákopech a proti ní stojí přinejmenším celá kulturní veřejnost. Změnila se situace, strach přešel na druhou stranu."

/II. správa SNB/

archiv
bezpečnostních
složek

Rozdělovník

s. Jakeš
s. Husák
s. Adamec
s. Indra
s. Hegenbart

Aktivita "Výboru křesťanské pomoci"

Pod vedením faráře Jana KOZÁRA zahájil v okrese Chomutov činnost tzv. Výbor křesťanské pomoci. Jeho aktivita je orientována v duchu oficiální činnosti v podobě návštěv kněze a pověřených laiků v nemocnici pro dlouhodobě nemocné. Jedná se o poskytování duchovní útěchy a svatého přijímání. Uvedená činnost je zdravotním personálem nemocnice kladně hodnocena.

Situace bude projednána s krajským tajemníkem pro věci církevní a s odborem zdravotnictví KNV v Ústí nad Labem.

/Správa StB Ústí nad Labem/

Rozdělovník

- s. Jakeš
- s. Husák
- s. Adamec
- s. Indra
- s. Hegenbart

Kritika nízké aktivity Československé strany socialistické

V diskusi na schůzi ZO Československé strany socialistické /ZO ČSS/ v Liberci 6.3.1989 vystoupil Václav HOLANEC /1970/, student pedagogické fakulty v Ústí nad Labem. Hovořil o zájmu značného množství studentů vstoupit do řad ČSS. Výhrady však jsou k její málo progresivní činnosti, nedostatečnému oponování KSČ, státní administrativě a k tomu, že není k dispozici program strany. Jeho vystoupení podpořil RNDr. Lubomír SODOMKA /1930/, odborný asistent Vysoké školy strojní a textilní v Liberci /VŠST/, který potvrdil obdobnou situaci na VŠST. Ve stejném duchu vystoupil RNDr. Jiří KURKA /1943/, geofyzik Výzkumného ústavu uranových dolů Liberec a ing. Bohumil NÝVLT /1949/, samostatný výzkumný pracovník Vědeckovýzkumného ústavu Stráž pod Ralskem.

Jsou přijata opatření ke sledování aktivity členu ZO ČSS v Liberci.

/Správa StB Ústí nad Labem/

Rozdělovník

- s. Jakeš
- s. Husák
- s. Adamec
- s. Indra
- s. Hegenbart

Celní přestupek a nevhodné jednání funkcionáře ONV Cheb
na OPK Vojtanov

Dne 5. března 1989 v průběhu pasového a celkého odba-
vení na oddělení pasové kontroly /OPK/ Vojtanov bylo
zjištěno, že dr. Josef DRYK /1942/, tajemník ONV Cheb, člen
KSČ, nelegálně vyváží částku 500 DM a 50 švýcarských franků.
Jmenovaný s dalšími třemi spolucestujícími vyjížděl na 4 dny
do západního Berlína, kde měl zajišťovat účast zahraničních
sportovců na závodech na ploché dráze v Mariánských Lázních.

Při projednávání případu DRYK vyhrožoval pracovníkům
celnice svým postavením a žádal, aby na hraniční přechod
byli zavoláni vedoucí pracovníci ONV a okresní správy SNB.
Po jednání a dvouhodinovém zdržení byl ředitelem Celnice
Cheb případ uzavřen jako celní přestupek.

Událost upoutala pozornost širší veřejnosti, která oče-
kává se zájmem opatření vůči DRYKOVÍ.

/Správa StB Plzeň/

Rozdělovník

- s. Jakeš
- s. Husák
- s. Adamec
- s. Indra
- s. Hegenbart

Příprava protestních demonstrací ve Wolfsthalu a Bratislavě
organizovaných ČÍKEM

Dne 7. března 1989 se na farním úřadě v Hainburgu u pátera WINTERA uskutečnila schůzka organizovaná X. ČÍKEM a knězem DUBOVSKÝM, jež měla za cíl přípravu a organizaci akce "církevní mosty", která by měla připomenout loňský "drastický zásah čs. policie". Mělo by jít o demonstraci ve Wolfsthalu za účasti věřících emigrantů, která by proběhla současně s demonstrací v Bratislavě. Datum bylo stanoveno na 15. března 1989 v 16.00 hod. Akci koordinuje ČÍK s "tajnou církví" na Slovensku. Případná změna data a času není vyloučena. DUBOVSKÝ má zajistit přítomnost štábu ÖRF.

/I. správa SNB/

Rozdělovník

- s. Jakeš
- s. Husák
- s. Adamec
- s. Indra
- s. Hegenbart

Příloha II k DSZ ze dne 13. března 1989

Dne 10. března 1989 ve 23.30 hodin na silnici mezi obcemi Větřní a Český Krumlov, řidič služebního osobního vozidla pprap. SNB Václav PETROVIČ (nar. 1963, inspektor DI OS SNB Český Krumlov, člen KSČ) při projíždění pravotočivé zatáčky vjel v důsledku nepřiměřené rychlosti mimo vozovku a narazil na skálu, od které se odrazil na zadní část protijedoucího osobního automobilu řízeného [REDAKCE] (nar. 1949, bytem Větřní, řidič Lesních závodů Český Krumlov). Při nehodě utrpěl 1 spolujezdec ve služebním vozidle, rovněž příslušník SNB, zranění s dobou léčení asi 4 týdny. Způsobená škoda na obou vozidlech činí asi 20 000 Kčs. Oběma řidičům byla odebrána krev na zkoušku alkoholu. Pprap. PETROVIČOVI byl odebrán řidičský průkaz a je stíhán pro trestné činy ublížení na zdraví a porušování povinnosti v provozu socialistické organizace.

Vyšetřuje OS SNB Český Krumlov.

Dne 10. března 1989 v 19.40 hodin na křižovatce ulic 29. augusta a K. I. Savina v Prievidzi podnapilý řidič soukromého osobního vozidla stržm. SNB Miroslav ŽUFOVSKÝ (nar. 1966, IPS OO VB Prievidza, t. č. posluchač Praporčické školy v Brně, bez politické příslušnosti) nedal přednost v jízdě při vjíždění na hlavní silnici a střetl se s autobusem ČSAD Prievidza, řízeným [REDAKCE] [REDAKCE] (nar. 1947, bytem Prievidza). Ke zranění osob nedošlo. Způsobená škoda na obou vozidlech činí asi 10 700 Kčs. Stržm. ŽUFOVSKEMU byla odebrána krev na zkoušku alkoholu.

Vyšetřuje OS SNB Prievidza.

Rozdělovník

- s. Jakeš
- s. Husák
- s. Adamec
- s. Indra
- s. Hegenbart

archiv
bezpečnostních
složek

